

ಭಾವೋದ್ವೇಗ ನಿಗ್ರಹ

ಸ್ವಾಮಿ ನಿತ್ಯಸ್ಥಾನಂದ

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪ್ರಕಟವಾದ ಪರೀಕ್ಷಾ ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಅನುಶೀರ್ಣಾರಾದ ಹಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯ ದುರಂತ ವಾರ್ತೆ ನಮ್ಮ ಯುವಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿರುವ ಅನಿಯಂತ್ರಿತ ಭಾವೋದ್ವೇಗದ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ತಂದಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಶ್ರಮದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೂ ಈ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಹಿಂದಿನ ಸಂಪಾದಕರೂ ಆದ ಸ್ವಾಮಿ ನಿತ್ಯಸ್ಥಾನಂದಜಿ ಅವರಿಂದ ಈ ಲೇಖನದ ಮೂಲಕ ಆವಶ್ಯಕವಿರುವ ಯೋಗ್ಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಸಾಂತ್ವನ ನಮ್ಮ ಯುವ ಓದುಗರಿಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತಲಿದೆ.

ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ. ಅವನು ತುಂಬ ಬುದ್ಧಿವಂತ. ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಅತ್ಯಧಿಕ ಅಂಕಗಳನ್ನೇ ಗಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೂ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ಅವನ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಮಾಧಾನ. ಕಾರಣ ಅವನ ಉದ್ವಿಗ್ನತೆ ಮತ್ತು ಕೋಪ. ಅವನಿಗೆ ಅನೇಕ ಸ್ನೇಹಿತರಿದ್ದರು ನಿಜ. ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲ ಅವನ ವಿಶೇಷ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ಮಾರುಹೋಗಿ ತಮಗೇ ಅರಿವಿಲ್ಲದಂತೆ ಅವನನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು—ಒಂದು ರೀತಿಯ ಶೂರಾರಾಧನೆ (ಹೀರೋ ವರ್ಷಿಪ್) ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಅವನು ಮುದ್ದಿನ ಮಗನಾಗಿದ್ದ. ಅವನು ಕೇಳಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ಅವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವನ ನಡೆನುಡಿಗಳಿಂದ ಅವರು ಅತ್ಯಪ್ತರಾಗಿದ್ದರೂ ಪುತ್ರವ್ಯಾಮೋಹದಿಂದ ಅವನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ದಿನದಿನವೂ ಅವನ ಬೇಡಿಕೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಒಂದು ದಿನ ಅದು ಅತಿರೇಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ತಂದೆ 'ಇಲ್ಲ' ಎಂದು ಹೇಳಲೇಬೇಕಾಯಿತು. ಈಗ ಮಗನ ಕೋಪಕ್ಕೆ ಮಿತಿಮೀರಿ ಇಲ್ಲ. ಕೂಗಾಡಿದ, ರೇಗಾಡಿದ. ಅದೇ ಕೋಪದ ಆವೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಧಾವಿಸಿದ. ಅವನ ರೌದ್ರ ಮುಖ, ಕೆಂಗಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಗಮನಿಸದೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಪಾಠದ ಕಡೆಗಿದ್ದ ಅವನ ಔದಾಸೀನ್ಯದಿಂದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ಆಘಾತವಾಗಿರಬೇಕು. ಪಠ್ಯವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಅವರು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಆತನಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಉದ್ವಿಗ್ನತೆದಿಂದ ಉತ್ತರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಕೋಪದಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಬಹಳ ವಾಗಿ ಬೈದರು. ಅವನ ಕೋಪಾಗ್ನಿಗೆ ತುಪ್ಪ ಹೊಯ್ದಂತಾಯಿತು. ಅವನು ಥಟ್ಟನೆ ಎದ್ದು, ಯಾರ ಕಡೆಯೂ ನೋಡದೆ ಕ್ಲಾಸಿನಿಂದ ಹೊರಟುಹೋದ. ಮರುದಿನ ಸುದ್ದಿ ಬಂತು ಅವನು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಎಂದು.

ಇಂದು ಇಂತಹ ಘಟನೆಗಳು ಸರ್ವೇಸಾಮಾನ್ಯ. ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬೇಸರಗೊಂಡ ಒಬ್ಬ ಯುವಕ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೊರಟ. ಆ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಹತ್ಯಾಸ್ಥಾನವೆಂಬ ಒಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸ್ಥಳವಿತ್ತು. ಅದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಪಾತ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಧುಮುಕಿ

ದರೆ ಬದುಕುವ ಸಂಭವವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದೊಂದು ಸುಂದರ ವಾದ ಪ್ರದೇಶ. ಯಾರಾದರೂ ಆ ಕಡೆ ಹೋದರೆ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿರಬಹುದು ಎಂದು ಜನ ಆಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಂದು ಯಾರೂ ಆ ಕಡೆ ಸುಳಿಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಮಾತ್ರ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ನಮ್ಮ ಕಥಾನಾಯಕ ಯುವಕ ಮಹಾಸಾಹಸಕೃತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲು ವೇಗವಾಗಿ ಅತ್ತಿತ್ತ ತಿರುಗದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ. ಇನ್ನೇನು ಪ್ರಪಾತಕ್ಕೆ ಹಾರಬೇಕು ಎನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ, ಹಿಂದಿನಿಂದ ಒಬ್ಬ ಅವನ ಅಂಗಿಯ ಕಾಲರ್ ಎಳೆದು ಹೇಳಿದನಂತೆ, "ಕ್ಯೂನಲ್ಲಿ ಬಾರಯ್ಯ" ಎಂದು.

ಇಂದು ಯುವಕರು ತುಂಬ ಉದ್ವೇಗಿ (impulsive) ಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಭಾವೋದ್ವೇಗಗಳನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸುವ ಆವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಅವರನ್ನು ತಿದ್ದುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಸಮಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ — ಅವರೂ ಉದ್ವೇಗಿಗಳೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಗೇ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ನೀಡುವುದರಿಂದ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ತರಬೇತಿಗೆ ಅವಕಾಶವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಯಶಸ್ಸು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಗಿಂತ ಭಾವನಾಶಕ್ತಿಯೇ ಪ್ರಧಾನಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮನಶ್ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯ ಪಾತ್ರ ಕೇವಲ ಶೇಕಡೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಆದರೆ, ಭಾವನಾಶಕ್ತಿಯ ಪಾತ್ರ ಶೇಕಡೆ ಎಂಬತ್ತು. ಕಾಮ, ಕ್ರೋಧ, ಭಯ, ಚಿಂತೆ, ಕಾತರ ಇತ್ಯಾದಿ ನಿಷೇಧಾತ್ಮಕ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ರಚನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬಳಸುವುದು ಹೇಗೆಂಬುದನ್ನು ಕಲಿತರೆ, ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿಶಕ್ತಿಯನ್ನೂ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಯಶಸ್ವಿ ಜೀವನ ನಡೆಸಬಹುದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಷ್ಟೇ ಬುದ್ಧಿವಂತನಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವನ ಬುದ್ಧಿ ಭಾವವಶವಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವನ ಭಾವಪ್ರೇರಿತ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲೇ ಅದು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು, ಕೌಶಲವನ್ನು

ತೋರಿಸುವ ವ್ಯರ್ಥ ಸಾಹಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುತ್ತಾನೆ; ಅಂಥವನು ಯಶಸ್ವೀ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸಲಾರ.

ಯಾವುದು ಯಶಸ್ವೀ ಜೀವನ ಎಂಬುದರ ಕಡೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನ ಹರಿಸೋಣ. ಅಪಾರ ಧನಸಂಪಾದನೆಯಾಗಲಿ, ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನ ಮಾನ ಅಧಿಕಾರಗಳಾಗಲಿ, ದಕ್ಷ ಆಡಳಿತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಾಗಲಿ, ಆದ್ಯತೆ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಮೆರೆಯುವುದಾಗಲಿ—ಇವುಗಳನ್ನೇ ಯಶಸ್ವೀ ಜೀವನ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ನಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಬಾಳುವುದನ್ನೂ ಯಶಸ್ವೀ ಜೀವನ ಎನ್ನಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ—ಅನೇಕ ಜನ ಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳು ನಮ್ಮದಿಯಿಂದಲೇ ಬಾಳುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಸುಖಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದೂ ಯಶಸ್ವೀ ಜೀವನವಲ್ಲ. ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಆರೋಗ್ಯವಂತ ಜೀವನವೂ ಯಶಸ್ವೀನಲ್ಲ. ಉನ್ನತ ನೈತಿಕಪ್ರಜ್ಞೆ, ಉತ್ತಮ ಮಾನವೀಯ ಸಂಬಂಧ ಮತ್ತು ಸಾರ್ಥಕತೆ—ಇವು ಯಶಸ್ವೀ ಜೀವನದ ಹೆಗ್ಗುರುತುಗಳು. ಉನ್ನತ ನೈತಿಕ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ನಾವು ನಿಸ್ವಾರ್ಥಿಗಳಾಗುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆ ಜಾಗೃತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ಸಿದ್ಧಿಸುವ ಉದಾತ್ತ ಜೀವನ ನಮಗೆ ಸಾರ್ಥಕತೆಯ, ಧನ್ಯತೆಯ ಭಾವ ವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಈ ಧನ್ಯತೆಯ ಭಾವವೇ ನಿಜವಾದ ಸುಖ. ಯಾವುದೇ ದುಃಖವೂ ಈ ಸುಖವನ್ನು ಕೆಡಿಸಲಾರದು.

ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಭಾವದ (emotion) ಪಾತ್ರ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಧಾನ ವಾದುದು. ನಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆಗಳಿಗೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದು ಈ ಭಾವ. ಇದಿಲ್ಲದೆ ಆಲೋಚನೆ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಯೋಧನು ತುಂಬ ಶಕ್ತಿಶಾಲಿಯಾಗಿರಬಹುದು, ಯುದ್ಧಕಲೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು, ಬುದ್ಧಿವಂತನೂ ಆಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಅವನು ವೀರಾವೇಶದಿಂದ ಹೋರಾಡುವುದು ದೇಶಭಕ್ತಿಯ ಭಾವ ಅವನಲ್ಲಿ ಕೆರಳಿದಾಗಲೇ. ದೇಶ, ಜನಾಂಗ, ಭಾಷೆ ಅಥವಾ ಧರ್ಮ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಶಕ್ತಿ ಅವನಲ್ಲಿ ಕೆರಳದಿದ್ದರೆ, ಅವನ ಉಳಿದಲ್ಲ ಗುಣಗಳು ಅಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಭಾವ ಎಂಬುದು ವಾಹನಕ್ಕೆ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ. ವಾಹನ ಎಷ್ಟೇ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರೂ, ಡ್ರೈವರ್ ಎಷ್ಟೇ ಸಮರ್ಥನಾಗಿದ್ದರೂ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಇಲ್ಲದೆ ಗಾಡಿ ಚಲಿಸುವುದೇ? ಆದರೆ ಆ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಶುದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ವಾಹನ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ಭಾವಶುದ್ಧಿ ಅವಶ್ಯಕ. ಈ ಭಾವಶುದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಹೇಗೆ? ನಮ್ಮ ನಿಷೇಧಾತ್ಮಕ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ.

ವಿಚಾರವಂತಿಕೆ

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಭಾವವು ವಿಚಾರವನ್ನು ಕುಂಠಿಸುತ್ತದೆ, ವಾಸ್ತವತೆಯಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ದೂರ ಸರಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾವಪ್ರಧಾನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿನಿಷ್ಠರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ, ವಸ್ತುನಿಷ್ಠರಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿಯೇ ಬೇಗ ಉದ್ದೇಗವಶರಾಗುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ

ಯಾವುದೇ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಭಾವೋದ್ವೇಗ ಉಂಟಾದಾಗ, ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಕುರಿತು ವಾಸ್ತವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಲೋಚಿಸಬೇಕು. ಆಗ ಕ್ರಮೇಣ ಆ ಭಾವ ಶಮನವಾಗುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ನಾನು ಅತ್ಯಂತವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುವ, ಗೌರವಿಸುವ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ನನ್ನನ್ನು ತುಂಬ ನಿಂದಿಸುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಕೋಪ ಉಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಎಲ್ಲ ದೋಷಗಳೂ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತವೆ, ಅವನು ಹಿಂದೆ ನನಗೇನಾದರೂ ತೊಂದರೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಆ ಚಿತ್ರಗಳೆಲ್ಲ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಅವನ ಬಗ್ಗೆ ದ್ವೇಷ ಮನೋಭಾವ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತ ಬರುತ್ತದೆ. ಅವನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಡೆನುಡಿಗಳೂ ದೋಷಯುಕ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಕೆಲವೇ ಕ್ಷಣಗಳ ಹಿಂದೆ ಅತ್ಯಂತ ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದ ಅವನು ಈಗ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆಯೇ ಕೆಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿಬಿಡುತ್ತಾನೆ—ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ. ಈ ಆಂತರಿಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿಯೂ ಹೊಮ್ಮಬಹುದು. ಅವನನ್ನು ನಾನು ನಿಂದಿಸತೊಡಗುತ್ತೇನೆ, ಅವನಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆ, ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಎಲ್ಲರ ಮುಂದೆ ಅವನಿಗೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ದುಷ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಇನ್ನೂ ತೀವ್ರವಾಗಬಹುದು.

ಆದರೆ ವಿಚಾರಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಈ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ನಾನು ನೋಡತೊಡಗಿದಾಗ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹದಗೆಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನನ್ನನ್ನು ನಿಂದಿಸದೇ ಇದ್ದಿರಬಹುದು, ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಸಂಬಂಧ ಕೆಡಿಸಲು ಯಾರೋ ಆ ರೀತಿ ಚಾಡಿ ಹೇಳಿರಬಹುದು, ಅಥವಾ ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಸ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಏನೋ ಹೇಳಿದ ಮಾತು ನಿಂದೆಯಾಗಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಕೇಳಿಸಿರಬಹುದು, ಅಥವಾ ನನ್ನಿಂದಲೇ ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪಾಗಿರಬಹುದು, ಅಥವಾ ಅವನು ಆ ರೀತಿ ನಿಂದಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನೋ ಅವ್ಯಕ್ತ ವೇದನೆ ಇರಬಹುದು. ಹೀಗೆಲ್ಲ ನಾನು ವಿಚಾರ ಮಾಡತೊಡಗಿದಾಗ ನನ್ನ ಭಾವೋದ್ವೇಗ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ತಣ್ಣಗಾಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಯಾರಾದರೊಬ್ಬರು ಇಂಥ ಸಮಯಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಂದು ನೋಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದು, ಅವರಿಗಾಗಿ ನನ್ನ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದು, ಅವರು ಬರದೇ ಇದ್ದಾಗ ನನ್ನ ಕೋಪ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಅವರನ್ನು ಬಯ್ಯತೊಡಗುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಬದಲು ಅವರು ಬರದೇ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳನ್ನು—ಅನಾರೋಗ್ಯ, ವಾಹನದ ತೊಂದರೆ, ಬೇರೆ ತುರ್ತು ಕೆಲಸ ಇತ್ಯಾದಿ—ಊಹಿಸತೊಡಗಿದರೆ ಕೋಪದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ನಾನು ಪಾರಾಗಬಹುದು. ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲದೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಸಡ್ಡೆಯೇ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದರೂ ಭಾರತೀಯರ ಸ್ವಭಾವವೇ ಹೀಗೆ ಎಂದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಆಯಾ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ

ಉಚಿತವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಳಸಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನಾವು ಭಯಪೀಡಿತರಾಗಿದ್ದಾಗ, ಅಥವಾ ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತರಾಗಿದ್ದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ ಅದನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು. ಈ ಎಲ್ಲ ನಿಷೇಧಾತ್ಮಕ ಭಾವಗಳಿಂದ ತನಗೇ ಹಾನಿ, ದೈಹಿಕ ಆರೋಗ್ಯ

ಕೆಡುತ್ತದೆ, ಮನಸ್ಸಿನ ಶಾಂತಿ ಕದಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದರಿಂದಲೂ ಭಾವತೀವ್ರತೆ ಎಷ್ಟೋ ಕಡಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳು ಬೆಂಕಿ ಇದ್ದಂತೆ, ಅವು ಯಾರಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆಯೋ ಅವರನ್ನೇ ದಹಿಸುತ್ತದೆ. ವಿಚಾರವೆಂಬ ನೀರಿನ ಮೂಲಕ ಆ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಆರಿಸಬೇಕು. (ಮುಂದುವರಿಯುವುದು)

(ಯುವಕರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಮಾನ್ಯ
ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳು ನೀಡಿದ
ಉತ್ತರಗಳು -ಭಾಗ 2)

? ಕೇಳಿ ತಿಳಿಯಿರಿ ☆

(ಹಿಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಿಂದ
ಮುಂದುವರಿದು)

? ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗಿ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ವಿದೆಯೇ? ಇದರಿಂದ ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಉಪಕಾರ ವಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ? ಇಷ್ಟೊಂದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಈ ಕೋಟಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯಿದ್ದರೂ ಹಿಂದುಳಿದವರು ಏಕೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ?

☆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸೀಟನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗದ ಅವಕಾಶಗಳ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು—ಇವೆರಡರ ಮೂಲಕ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಉದ್ಯೋಗದಿಂದ ಯಾರೂ ವಂಚಿತರಾಗದಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು.

? ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಜಾಗತೀಕರಣ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗೀಕರಣ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯುವ ಸಂಭವವಿದೆಯೇ?

☆ ಸಮಾಜದ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಜಾಗತೀಕರಣ ಹಾಗೂ ಖಾಸಗೀಕರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗದಿಂದ ವಂಚಿತನಾಗಬಾರದು ಎಂಬುದೇ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಮೂಲಸೂತ್ರ. ಈ ಅಂಶ ಇಂದಿಗೂ ಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗಿದೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಆಕ್ರಮಣದಿಂದಾಗಿ ನಾವು ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಉದ್ಯೋಗದ ಅವಕಾಶವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಾರದು.

? ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವ ಮುಸ್ಲಿಂ ಜನಾಂಗದವರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?

☆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಹಾಗೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ 260 ಶತಕೋಟಿ ಜನರು ದಾರಿದ್ರ್ಯ ರೇಖೆಯ ಕೆಳಗಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತವನ್ನು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಮೇಲೆತ್ತಬೇಕು.

? ಅಕ್ಷೀಲ ಚಿತ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಷೇಧವನ್ನೇಕೆ ನೀವು ತರುತ್ತಿಲ್ಲ?

☆ ತಾಯಿತಂದೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ತಡೆ ಒರಬೇಕು. ತಪ್ಪು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ನಡೆಯದಂತೆ ತಾಯಿ ತಂದೆಯರು ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಬೇಕು.

? ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದರೂ, ಆರ್ಹತೆಯುಳ್ಳ ಅನೇಕರು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಕೊಣೆ?

☆ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಉದ್ಯಮ ಸಾಹಸತನ

ವನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. 'ನಾವು ಮಾಡಬಲ್ಲೆವು' ಎಂಬ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯು ಉಂಟುಮಾಡಬೇಕು. ಯುವಕರು ಕೇವಲ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಅರಸುವವರಾಗದೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವವ ರಾಗಬೇಕು.

? ಸರ್ಕಾರವು ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾವಂತರ ಸಂಖ್ಯೆ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಷ್ಟು ಸಾಧಿತವಾಗಿಲ್ಲ ಏಕೆ? ಇಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ನಾವು ಎಲ್ಲೋ ತಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲಿ?

☆ ಹೌದು. ದೇಶದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮೂಲೆಗೂ ಆತ್ಮತ್ವವು ಶಿಕ್ಷಣ ತಲುಪಬೇಕು ಎಂಬುದೇ ನಮ್ಮ ಗುರಿ. ಟೆಲಿಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವ್ಯಾಪಕ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಎಜ್ಯುಕ್ಯಾಟ್ ಮೂಲಕ 100% ಸಾಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

? ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಸಾಧನೆಯ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳೂ ಒಂದೇ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸತ್ಯದತ್ತ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ಮಾರ್ಗಗಳೆಂದು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬಹುದೆಂದಿ ದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಧರ್ಮಗಳ ನಡುವೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ವೈಮನಸ್ಯ ಏಕಿದೆ?

☆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಧರ್ಮಕ್ಕೂ ಎರಡು ಅಂಶಗಳಿವೆ—ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮತ್ತು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕತೆಯ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ನಾನಾ ರೀತಿಯ ಕಟ್ಟಳೆಗಳಿವೆ. ನಾವು ಈ ಕಟ್ಟಳೆಗಳನ್ನು ಮೀರಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಏರಿದರೆ ಆಗ ಯಾವುದೇ ಸಮಸ್ಯೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

? ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತರಲ್ಲ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದೇ ಉತ್ತಮ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ದೇಶದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ?

☆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷನಗಾಯೀ ಮೀಸಲೆರುವ ಹೆಸರಾಂತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿವೆ. ಆದರೂ ಕೆಲವರು ವಿದೇಶಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳ ಹಾಗೂ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆಗಳ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುತ್ತ ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನ ಕಳೆದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ